

יְהוֹדָה עֲשֵׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה. וְאֵתוֹ אֶהְלִיב בֵּן אַחִיסָמָר, מֵה זֶה וְאֵתוֹ? אֵלָּא לְמַדְּנוּ שְׂאֵהְלִיב לֹא עֲשֵׂה מֵעֲשֵׂה לְבָדוֹ, אֵלָּא עִם בְּצַלָּל, וְעִמּוֹ עֲשֵׂה כָּל מֵה שֶׁעֲשָׂה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְאֵתוֹ, וְאֵתוֹ וְלֹא לְבָדוֹ. מִכָּאֵן שֶׁהַשְּׂמָאל בְּכָלֵל יְמִין תְּמִיד, וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"א) וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי אֹתוֹ אֶת אֶהְלִיב. זֶה יְמִין וְזֶה שְׂמָאל.

אֲרָה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן מִשְׁפָּן הַעֲדַת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'. רַבִּי יִיסָא אָמַר, פִּיּוֹן שֶׁעָשׂוּ כָּל הַחֲכָמִים אֶת הַמִּשְׁפָּן, צָרִיף לְהַחֲזִיר חֲשֻׁבּוֹן מִכָּל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ בוֹ. מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל חֲשֻׁבּוֹן וְחֲשֻׁבּוֹן, כְּשֶׁהִיָּה נַעֲשֵׂה חֲשֻׁבּוֹן, כִּף הַתְּקִים אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, וְהַתְּקִים בְּמַקְוָמוֹ. וְיִשְׂרָאֵל כָּלֵם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְרַצּוּ בְּמֵה שֶׁנִּדְּבָרוּ בְּרֵאשׁוֹנָה, גַּם כִּף הַתְּרַצּוּ בְּאוֹתוֹ חֲשֻׁבּוֹן, וְאֵז הַתְּקִים כָּל הַמַּעֲשֵׂה בְּאוֹתוֹ רִצּוֹן. וְלִכְּן צָרִיף כָּאֵן חֲשֻׁבּוֹן, מִשּׁוֹם שֶׁבְּזֶה מִתְקִים הַמַּעֲשֵׂה. אֵלָּה כְּתוּב, וְלֹא כְּתוּב וְאֵלָּה. אֵלָּא זֶהוּ חֲשֻׁבּוֹן שְׁפוּסֵל אֶת כָּל הַחֲשֻׁבּוֹנוֹת שֶׁל הַעוֹלָם, וְזֶה הַתְּקִים יוֹתֵר מִכָּלֵם, שֶׁבְּזֶה הַתְּקִים הַמִּשְׁפָּן וְלֹא בְּאַחֵר.

פָּתַח וְאָמַר, (ש"ס ב) וְהִיָּה אֲמוּנַת עֲתִיד חֶסֶן יְשׁוּעַת חֲכָמַת וְדַעַת יִרְאַת ה' הִיא אוֹצְרוֹ. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ הַחֲבָרִים, אֲבָל הָרִי שְׁנִינּוּ, כָּל אֶדָם שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכֵה לְקַבֵּעַ לָהּ עֵתִים, צָרִיף בְּאֲמוּנָה, שֶׁרִצּוֹנוֹ יִתְפַּוֵּן לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִתְפַּוֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם, מִשּׁוֹם שֶׁאֲמוּנָה לְכַף הַתְּפוּנָה. חֶסֶן יְשׁוּעַת, לְכָלֵל רַחֲמִים בְּדִין. חֲכָמַת וְדַעַת, שֶׁשְׁנֵי אֵלָּה שׁוֹרִים זֶה עַל זֶה. זֶה טְמִיר וְגַנּוּז, לְהַשְׁרוֹת זֶה עַל זֶה.

כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יי' אֶת מֹשֶׁה. וְאֵתוֹ אֶהְלִיב בֵּן אַחִיסָמָר. מָאִי וְאֵתוֹ. אֵלָּא אוֹלִיפְנָא, דְּאֶהְלִיב לֹא עֲבִיד עֲבִידְתָּא בְּלַחֲדוּי, אֵלָּא עִם בְּצַלָּל, וְעַמִּיָּה עֲבִיד כָּל מֵה דְעֵבֵד. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵתוֹ, וְאֵתוֹ וְלֹא בְּלַחֲדוּי. מִכָּאֵן דְּשָׂמָאל אִיְהִי בְּכָלֵל יְמִינָא תְּדִיר. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי אֹתוֹ אֶת אֶהְלִיב, דָּא יְמִינָא וְדָא שְׂמָאלָא.

אֲרָה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן מִשְׁפָּן הַעֲדוֹת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'. (שְׁמוֹת ל"ח) רַבִּי יִיסָא אָמַר, פִּיּוֹן דְּעֵבְדוּ כָּל חֲפִימִיָּא יֵת מִשְׁפָּנָא, אֲצַטְרִיף לְמַהְדָּר חֲשֻׁבּוֹנָא, מִכָּל אֵינּוֹן עֲבִידֵן דְּאִתְעֵבִידוּ בֵּיה. מָאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּכָל חֲשֻׁבּוֹן וְחֻשְׁבָּן, כִּד הוּא אִתְעֵבִיד חֲשֻׁבּוֹנָא, הֲכִי אִתְקַיֵּים הַהוּא עֲבִידָא, וְאִתְקַיֵּים בְּאַתְרֵיהּ.

וְיִשְׂרָאֵל כָּלֵהוּ כְּמֵה דְאַתְרַעוּ בְּמֵה דְנִדְּבָרוּ בְּקִדְמִיתָא, הֲכִי נָמִי אִתְרַעוּ בְּהַהוּא חֲשֻׁבּוֹנָא, וְכִדִּין אִתְקַיֵּים כָּל עֲבִידָא, בְּהַהוּא רַעוּתָא. וְעַל דָּא אֲצַטְרִיף הֲכֵא חֲשֻׁבּוֹנָא, בְּגִין דְּבְהֵאִי אִתְקַיֵּים עֲבִידָא. אֵלָּה כְּתִיב, וְלֹא כְּתִיב וְאֵלָּה. אֵלָּא דָּא אִיְהוּ חֲשֻׁבּוֹנָא דְּפְסִיל כָּל חוֹשְׁבָנִין דְּעֵלְמָא, וְדָא אִתְקַיֵּים יִתִּיר מִכָּלֵהוּ, דְּבְהֵאִי אִתְקַיֵּים מִשְׁפָּנָא, וְלֹא בְּאַחֵרָא.

פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה לג) וְהִיָּה אֲמוּנַת עֲתִיד חֶסֶן יְשׁוּעוֹת חֲכָמַת וְדַעַת יִרְאַת יי' הִיא אוֹצְרוֹ. הֵאִי קָרָא אוֹקְמוּיָה חֲבָרִיָּא, אֲבָל הָא תְּנִינּוּ, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאִתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא בְּהֵאִי עֵלְמָא, וְזָכִי לְמַקְבַּע עֲתִין לָהּ, אֲצַטְרִיף בְּאֲמוּנָה, דְּרַעוּתָא דִּילֵיהּ יִתְפַּוֵּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְיִתְפַּוֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם, בְּגִין דְּאֲמוּנָה לְהֲכִי אִתְפּוּוֹן. חֶסֶן יְשׁוּעוֹת, לְאַכְלָלָא רַחֲמֵי בְּדִינָא. חֲכָמַת וְדַעַת, דְּתָרִין אֵלִין שְׂרָאן דָּא עַל דָּא. דָּא טְמִיר וְגַנּוּז, לְאַשְׁרָאָה דָּא עַל דָּא.